

REPUBLIKA SLOVENIJA

KABINET PREDSEDNIKA VLADE

Magnetogram ni lektoriran!

MAGNETOGRAM GOVORA PREDSEDNIKA VLADE REPUBLIKE SLOVENIJE JANEZA JANŠE NA 13. POSVETU SLOVENSKE DIPLOMACIJE

(Brdo pri Kranju, 4. januar 2007)

»Spoštovani gospe in gospodje,

Leto je naokrog in spet se je zbralo omizje, kjer je veliko obrazov kot lani, tudi nekaj novih. Pravzaprav se mi zdi, da nas je vedno več na teh posvetih. S stališča zunanjega ministrstva je to najbrž dobro, če bi bil tukaj naš kolega finančni minister, bi verjetno imel še kakšno drugo pripombo, ampak glede na izzive, ki nas čakajo v prihodnje, nas zagotovo ni preveč.

Dovolite mi, da ta nagovor začnem z nekaj besedami o tem, kakšen se nam zdi svet danes, kakšna je vloga Slovenije v svetu in kaj so tiste ključne naloge, ki za Slovenijo in za vse nas iz tega izhajajo.

Ponovil bom staro frazo, če rečem, da se je svet po koncu hladne vojne bistveno spremenil. Lahko bi dolgo časa naštevali stvari, ki so danes drugačne, kot so bile v času blokovske konfrontacije. Naj omenim samo eno bistveno - danes namreč ni več neposredne nevarnosti splošne jedrske konfrontacije in katastrofe, kar je seveda pustilo prostor, da se svet ukvarja tudi s tistimi stvarmi bolj intenzivno, ki so obstajale že včasih, pa temu nismo namenjali toliko pozornosti. Nevarnosti segrevanja ozračja, klimatskih sprememb in vse tisto, kar bo čedalje bolj prisotno tudi v poskusih, da se temu zoperstavimo na nek organiziran, globalen način. Vse to je bilo prisotno tudi v času hladne vojne, vendar temu nismo posvečali toliko pozornosti, ker je ležala pred svetom, pred globalnimi akterji v svetu, še neka večja nevarnost, s katero so se konfrontirali in je bilo tisto pač bolj opazno.

Druga takšna posledica je dejstvo, da multilateralne organizacije počasi pridobivajo na pomenu. Ta napredek ali ta sprememba ni vsak dan opazna, pa vendarle v roku 15-ih ali 17-ih let to lahko opazimo. Vidimo tudi, da se je v tem času, če lahko uporabimo te termine, neka moč zahodne civilizacije v svetu deloma povečala, deloma pa zmanjšala. Po eni strani je prišlo do sodelovanja Zahoda z državami, ki so prej predstavljale drugi blok, se pravi največjo nevarnost, po drugi strani je prišlo do večje odvisnosti od energetskih virov, do vzpona zaradi hitre gospodarske rasti Indije in Kitajske in to svet v globalu spreminja.

Zakaj govorim o zahodni civilizaciji? Ta pojem je sicer diskutabilen, vendar se največ uporablja, zato ga bom tudi jaz. Dejstvo je, da tudi Slovenija pripada temu svetu, ki se mu reče zahodna civilizacija. Dejstvo je, da si ustvarja prostor v tem svetu in da je zaradi tega pomembno, kakšna so globalna razmerja. Veliko razprav je o tem, ali je pred nami sodelovanje civilizacij ali spopad civilizacij. Ravnokar smo imeli zanimiv pogovor z generalnim sekretarjem Arabske lige gospodom Mousso, ki mislim, da bo nagovoril tudi ta zbor kasneje. Zelo zanimiv sogovornik, ki ima tudi zelo jasno izdelana stališča do teh pojmov. Ne dvomim, da bo to delil tudi z vami v tem nagovoru.

Osebnostno mislim, da je pred nami sodelovanje civilizacij, da so jasno tukaj velike razlike, pa tudi veliki skupni interesi in da je seveda odvisno, ali poudarjaš razlike, ali poudarjaš tisto, kar je skupnega. Ampak Slovenija

pripada določeni civilizaciji. To je nesporno dejstvo. Zahodna civilizacija v tem trenutku, kljub temu, da je prišlo do sprememb po koncu hladne vojne, obvladuje večino mednarodnih trgov kapitala, obvladuje in tudi večinsko poseduje mednarodni bančni sistem, nadzira vse svetovne trdne valute. Narodi zahodne civilizacije so po eni strani daleč največji potrošnik, po drugi strani daleč največji proizvajalec končnih produktov. Zagotavlja veliko večino končnih izdelkov na svetovnem trgu. Zahodna civilizacija ima edina možnost množičnega vojaškega posredovanja kjerkoli na svetu. Ne spuščam se v to, ali je to dobro ali slabo. Narodi zahodne civilizacije nadzirajo praktično vso tehnološko visoko razvito vojaško industrijo, obvladujejo pot v vesolje in tudi vesoljsko tehnologijo, posedujejo tudi daleč največ vrhunskega tehničnega znanja in vodijo na veliki večini področij znanstveno tehničnih raziskav in razvoja.

Po drugi strani se od konca hladne vojne zahodna civilizacija srečuje z nižanjem gospodarske rasti - vsaj v primerjavi z Indijo, Kitajsko, Južno Azijo nasploh, z demografsko stagnacijo, pešanjem delovne etike in številnimi drugimi problemi, ki pa niso takšni, da bi lahko tako kot so to poskušali nekateri drugi, napovedali neke bistvene spremembe vsaj tja do polovice 21. stoletja. Zagotovo bo Zahod vsaj do prve polovice 21. stoletja še vedno na teh področjih prevladoval, kljub temu, da bo prišlo vsaj ponekod do večjega uravnoteženja. To uravnoteženje bo argumentiralo pobude, da morajo civilizacije sodelovati in se ne konfrontirati.

Ta spremenjena razmerja po koncu blokovske konfrontacije in po koncu hladne vojne so sicer na plano ali na prve strani časopisov in udarne čase TV kanalov prinesle številne probleme, ki so deloma obstajali tudi že prej, kot sem dejal, na začetku, vendar se tega nismo toliko zavedali ali pa se s tem nismo toliko ukvarjali. Veliko več se tudi zaradi razvoja tehnike poroča o zadevah, ki so vedno obstajale, pa niso bile tretirane kot globalni problem.

Po drugi strani pa je ta čas, ki ga ne zaznamuje več nevarnost jedrskega spopada in splošne katastrofe, prinesel tudi številne priložnosti. Med drugim tudi zaradi tega, ker se zdaj svetovni potenciali, rečeno pač površno, lahko ukvarjajo s stvarmi, s katerimi se prej niso mogli, ker so bili zaposleni z že omenjeno nevarnostjo.

V tem svetu je tudi Slovenija. Nesporno pripada, zdaj tudi formalno s članstvom v NATO in EU zahodnemu svetu. Znotraj tega si bo v prihodnjih letih, verjamem tudi v desetletjih, iskala svoje mesto, si ga utrjevala in delila tudi odgovornost za razmere. Ta vodilna vloga zahodnega sveta, o kateri sem prej govoril, na številnih področjih, ne prinaša samo velike prednosti, prinaša tudi večjo odgovornost, in mislim, da bodo prihodnja leta čas, ko bo na tej odgovornosti bistveno več poudarka.

Enako je s Slovenijo. S tem, ko si utrjuje svojo vlogo v svetu, ko se dokazuje kot bolj uspešna, prevzema nase v moralnem smislu tudi večjo odgovornost za stvari, ki se dogajajo okoli nas. Če smo bili še 15 let nazaj del problema, smo v teh 15tih letih postajali vse bolj del rešitve in Slovenija danes prevzema glede na svojo gospodarsko moč velikost in druge potenciale primerjalno gledano kar odgovorno vlogo v svetu oziroma v Evropi. Seveda, glede na razvoj dogodkov, kakršen je za nami od osamosvojitve naprej, lahko mirno rečemo, da je položaj Slovenije v mednarodni skupnosti danes bolj trden, kot je bil kadarkoli doslej. To je zelo enostavna ugotovitev.

Članstva Slovenije v najpomembnejših mednarodnih organizacijah nam omogočajo aktivno udeležbo pri delitvi bremen te odgovornost s ključnimi političnimi varnostnimi, gospodarskimi, ekološkimi in drugimi globalnimi akterji. Tudi na notranjepolitičnem področju, ker moč ali ugled neke države v svetu seveda izhaja iz tega, kaj je; se pravi iz tega, kaj je doma. Doma smo dosegli v lanskem letu najugodnejše razmerje med gospodarsko rastjo, inflacijo, zaposlenostjo, zadolžitvijo. To je seveda omogočilo, da je Slovenija kot edina med novimi članicami Evropske unije prevzela evro in tako kot je dejal prej kolega zunanji minister, predstavljamo 13. članico evro-območja. Prehod je potekal, bi lahko rekel, zelo gladko. Tudi tisti, ki so samo čakali, da se bo zgodilo kaj, kar bo atraktivno ob tem prehodu, so ostali razočarani. Resno smo vzeli lekcije, ki so jih izkusile nekatere druge države ob velikem prehodu na evro pred leti in to se je obrestovalo.

Pomembno je, da je Slovenija izpolnila kriterije za vstop v evropsko monetarno unijo v času, ko mednarodne razmere niso bile najbolj ugodne. Zaradi višjih cen energentov in surovin smo bili izpostavljeni tem globalnim pritiskom, inflacijskim pritiskom. Zaradi tega je izpolnitev teh kriterijev še nek dodaten dokaz, da je slovensko gospodarstvo zdravo in da to, kar smo deležni v zadnjih letih ni samo nek slučaj, ampak da temelji na osnovah, ki so se vzpostavile tekom slovenske tranzicije od osamosvojitve naprej in da lahko podobne pozitivne optimistične trende pričakujemo tudi v prihodnje. Seveda, ti domači dosežki utrujejo podobo Slovenije kot verodostojne in uspešne države, in kot rečeno temu sledi tudi povečana odgovornost Slovenije na zunanje političnem področju

Izraz te povečane odgovornosti bo zagotovo tudi, poleg vsega ostalega, predsedovanje Evropski uniji v prvi polovici leta 2008. Priprave na to predsedovanje, s katerimi bomo vsi skupaj v tej dvorani vsi okupirani v tem letu in seveda še posebej v prvi polovici prihodnjega leta, so prešle fazo kadrovskih in tehničnih priprav, in so zdaj na začetku faze definiranja vsebinskih rešitev. Vzpostavili smo številne delovne oblike ali institucije, ki nam bodo pri tem pomagale. Tukaj mislim na Center za evropsko prihodnost. V tem času so bile porojene nekatere iniciative, ki bodo pomagale v praksi - na praktičen način pomagati pri realizaciji slovenskih prioritet v času predsedovanja. Eno takšnih idej - jih je veliko ampak naj omenim le eno - je pobuda, da se v Sloveniji ustanovi Mediteranska univerza kot nek praktičen izraz težnje po tem, da se medcivilizacijski, medkulturni dialog udejanji tudi v neki povsem konkretni obliki in se tudi preizkusi v neki konkretni obliki. Zaradi tega, ker bo to pač stičišče različnih kultur, tudi različnih vrednot, če temu hočemo tako reči, v nekem procesu izobraževanja, ki mora na koncu dati tudi konkretne rezultate.

Zdaj imamo prvič 18-mesečni vsebinski program predsedovanja, pri čemer Slovenija sodeluje v trojki z Nemčijo in Portugalsko. To sodelovanje se je doslej izkazalo kot dobro, večinoma odlično. Zunanji ministri so ta program že predstavili, 17. januarja bo program predstavljen v Strasbourgu Evropskemu parlamentu tudi na ravni predsednikov vlad teh treh držav. To predsedovanje v »trojčku« na nek način omogoča bolj dolgoročno načrtovanje kot pa samo šestmesečno predsedovanje. Slovenija je tako kot vse ostale države, ki predsedujejo z nami v »trojčku« oziroma, ki bodo predsedovale, ki zdaj predsedujejo in bodo predsedovale v prihodnjih letih, s prioritetami vpeta v aktualni trenutek. Ni možno kar takoj izbirati nekih prioritet, ki bi bile neodvisne od konkretnega časa in prostora. Zaradi tega tukaj ni neskončno velikega manevrskega prostora. Treba je pač upoštevati tisto, kar dejansko v tem času pesti Evropo. Znotraj tega se lahko dajo določeni poudarki. Povsem jasno je, da se bomo ukvarjali z energetske politiko Evrope, z iskanjem odgovorov na izzive medkulturnega dialoga. V času slovenskega predsedovanja bo srednjeročna revizija ciljev Lizbonske strategije. V ospredju bo tudi evropska sosedstvena in širitvena politika. Znotraj tega bo Slovenija skušala dati določen poudarek, ko gre za našo neposredno sosesčino oziroma na Zahodni Balkan, vendar se je treba posloviti od iluzije, da bo to edina stvar, s katero se bomo ukvarjali.

V času slovenskega predsedovanja bo zelo verjetno prišlo do nekoliko večje zožitve problema reševanja institucionalne krize v Evropi. V času nemškega predsedovanja, ki se je začelo, bo verjetno sprejeta časovnica za rešitev te krize s koncem tam v času naslednjih volitev v Evropski parlament, se pravi kmalu za našim predsedovanjem. Zelo verjetno je, da bo Sloveniji v času njenega predsedovanja ostal kar zajeten del naloge pri iskanju pravih odgovorov na ta izziv.

Naše stališče je znano. Slovenija je med prvimi ratificirala Evropsko ustavno pogodbo in iz tega vidika bi si seveda želeli, da to naredijo tudi vsi drugi. To ni kar nekaj, kar bi nekdo predlagal. Gre za tekst, ki je bil mukotrpno usklajen, ki so ga podpisale vlade vseh držav članic EU. Iz tega vidika tisti, ki govorimo o tem, da bi si želeli, da tudi drugi ratificirajo Evropsko ustavno pogodbo, ne vztrajamo na nečem, kar smo mi sami predlagali, ampak vztrajamo na nečem, kar je bilo enkrat že usklajeno in dogovorjeno. Vendar pa realno vzeto ni nikakršne stvarne možnosti, da bi besedilo takšno in pod tem imenom dejansko bilo v celoti ratificirano v tem času. Če bi imeli to za cilj, potem bi ga morali postaviti v precej bolj oddaljeno prihodnost. Velik del Evrope se danes ukvarja z - lahko bi rekli - moralnimi ali pa političnimi posledicami zadnje širitve, ki je Evropo bistveno spremenilo. To ni problem novih držav članic. To je v glavnem problem vsaj nekaterih starih, celo ustanovnih članic EU. In to dejstvo terja določen čas. Tega ni možno skrajšati, tako da je pred nami zelo verjetno nek kompromis in ta kompromis je seveda potreben. Nemška kanclerka je pred kratkim

rekla v nemškem parlamentu, da pogodba iz Nice za prihodnost Evrope ali pa za izzive, ki so pred nami že v naslednjih letih, ne zadošča in da potrebujemo ustavno pogodbo - tudi če ne bo toliko ambiciozna, kot je sedanje besedilo in tudi če ne bo imela takšnega imena. Verjetno bo kot že rečeno prišlo do kompromisnega teksta, ki bo potem ratificiran na medvladni konferenci in v parlamentih držav članic brez referendumov z kakšno izjemo.

Ko gre za širitveno politiko Evropske unije Slovenija podpira nadaljevanje politike odprtih vrat. Na nedavnem vrhu Evropske unije decembra lani je bila to ena od ključnih tem. Povsem jasno se je pokazalo, da tudi ko gre za širitev, obstaja določena skepsa predstavnikov nekaterih ustanovnih članic Evropske unije, ki je samo prenešeno razpoloženje v javnosti v teh državah. Še posebej v tistih dveh, kjer je prišlo do negativnih referendumov glede evropske ustavne pogodbe, ker se pravzaprav ni glasovalo o tekstu ustavne pogodbe, ampak o Evropi, ki je nastala po zadnji širitvi. Po tem decembrskem evropskem vrhu je popolnoma jasno, da bodo procesi širitve bistveno počasnejši v prihodnje kot so bili kadarkoli v zadnjih letih. Mnoge stvari, ki so bile doslej samoumevne, ne bodo več. Tudi, ko gre za evropsko perspektivo Zahodnega Balkana, bo potrebno za vsak korak naprej vložiti veliko naporov. Mislim, da bi se samo ponavljali, če bi tukaj govorili, da je v strateškem interesu Slovenije, da države Zahodnega Balkana pridejo v Evropsko unijo. Še bolj v strateškem interesu Slovenije pa je, da Evropska unija, katere del Slovenija že je, normalno deluje in da določene stvari opravi sama znotraj sebe, tudi če bo zaradi tega nadaljnja širitev nekoliko počasnejša, kot pa bi si želeli.

Že prej sem dejal, da Slovenija s tem, ko pač vse bolj postaja ali ko je postala del rešitve in ni več del mednarodnega problema, prevzema nase tudi vse večjo odgovornost. S predsedovanjem Evropski uniji bo ta odgovornost daleč večja od neke premosorazmerne vloge kot jo ima Slovenija v svetu sama, kot samostojna država. Evropska unija je danes eden pomembnejših akterjev na globalnem svetovnem prizorišču. Evropska unija je že po številu prebivalstva tretji faktor na svetu. Praktično ni pomembnega svetovnega vprašanja, do katerega se Evropski uniji ne bi bilo potrebno opredeliti - ne zaradi lepšega, ampak zaradi interesov. Včasih je zelo težko iskati skupni odgovore na takšne ali drugačne izzive, glede na to, da so tudi interesi držav članic Evropske unije mnogokrat precej različni - deloma ali pa včasih žal tudi v celoti različni, in da nekih administrativnih instrumentov, ki jih je obljubljala evropska ustavna pogodba, zaenkrat nimamo. Zelo pomembno je iz tega vidika, da bo Slovenija sposobna že v pripravah, še posebej pa v času predsedovanja presegati pri iskanju odgovorov na te izzive neka ožja nacionalna ali pa regionalna stališča. Naša miselnost bo morala biti iz tega vidika vpeta v globalne svetovne izzive, zato je seveda svet treba poznati. Glede na ta cilj, vsi tisti, ki opravljate odgovorna dela v diplomatskih službah, predstavljate tukaj ključni faktor.

Iz vidika nacionalnih interesov Slovenije bo v prihodnjih letih daleč v ospredju gospodarska diplomacija. Tudi večina uradnih obiskov, ki smo jih opravili v lanskem letu, je bila kombiniranih; se pravi, da smo v obiske vključili tudi gospodarsko delegacijo. Včasih je bilo za to potrebno kar veliko logističnih naporov, vendar so rezultati dobri. Ne samo zaradi tega - daleč od tega, da bi to trdil - ampak tudi zaradi teh naporov je izvoz slovenskega gospodarstva v minulem letu bil na izjemni ravni, ki je bistveno preseгла napovedi. To je eden od glavnih razlogov za visoko gospodarsko rast, ki bo preseгла 5% po zadnjih napovedih in bo za 1% večja, kot so bile napovedi na začetku lanskega leta. Diplomacija seveda ne more sklepati poslov, lahko pa ustvarja pogoje in odpira vrata. Mislim, da je in bo to ena naših ključnih nalog. Kar se tega tiče mislim, da je še veliko neizkoriščenih priložnosti na trgih ali pa v tistih delih sveta, ki so bili doslej neka siva lisa, s katerimi se praktično nismo ukvarjali. Je pa tukaj treba biti postopen. Zelo težko je za diplomacijo zbujati nek interes nasploh v gospodarstvu, če tega ni že tam. Tukaj mora iti za neke sočasne aktivnosti in tudi za sočasno ali pa podobno oceno stanja.

Tudi Evropska unija ali nasploh diplomatski napor Evropske unije so mnogokrat zaznamovani z gospodarskimi interesi. Če se spomnimo samo energetske krize na začetku avstrijskega predsedovanja v začetku lanskega leta in vsega tega, kar je na tem istem področju kasneje tudi sledilo. V času predsedovanja mora biti Slovenija in znotraj tega še posebej diplomatska služba - vi boste prvi na udaru, kjerkoli se bo kaj zgodilo - pripravljeni na številne izzive, za katere ni možno biti pripravljen v tem smislu, da

veš kaj se bo zgodilo, ampak da imaš enostavno toliko rezerv in takšno sposobnost hitre reakcije, da takrat ko se nekaj zgodi, učinkovito in pravočasno reagiraš. Tega je lahko zelo veliko. V času predsedovanja je lahko - vsaj ko gre za ključne stvari ali pa poudarke merjene po tem, koliko se o nekih stvareh v javnosti poroča v času predsedovanja določene države o določenih problemih - celo več kot tistega, na kar si v naprej pripravljen. To je nekatera predsedstva Evropske unije zelo zaznamovalo, tudi presenetilo bi lahko rekli. Treba je pač imeti dovolj rezerv.

Že prej sem omenil, da je Slovenija, tudi ko gre za konkretne prispevke, resen partner številnih mednarodnih organizacijah ali pa v mednarodni skupnosti. Gledano »neto« je prispevek Slovenije, recimo v operacijah NATO v samem vrhu med zaveznicami - z izpolnitvijo cilja in napotitvijo celotnega pehotnega bataljona na Kosovo. Letos se bomo praktično uvrstili na prvo mesto. To je pač podatek, ki ga velja poudarjati - glede na to da se jasno teža neke države, vpliv, pa tudi ugled vedno bolj meri po dejanjih kot pa po besedah. In to kar Slovenija prispeva, so seveda konkretna dejanja in tudi v finančnem smislu dokaj velika obremenitev za slovenske davkoplačevalce.

Če se za trenutek vrnem še na našo neposredno soseščino, potem bi podčrtal naša prizadevanja na pred kratkim minulim vrhu NATO v Rigi, kjer je Sloveniji skupaj z nekaterimi drugimi članicami NATO uspelo, da je prišlo do odločitev, ki so nekatere države Zahodnega Balkana opogumile k nadaljnjim reformam. S tem, ko smo tem državam dali nek večji status ali pa smo jih za stopnico bližje primaknili k članstvu v NATO, smo po našem mnenju tudi pomembno opogumili demokratične ali pa reformne procese v teh državah. To ni bilo lahko, glede na to, da je do odločitve prišlo tik pred zdajci.

Predsedovanje OVSE pred dvema letoma je bil za Slovenijo nek poseben izziv. V času, ko se je ta organizacija soočala z notranjo krizo, pa tudi z razpravo o smiselnosti obstoja. Predsedovanje je Slovenija izpeljala zelo dobro po praktično nedeljeni oceni članic. Deloma podoben izziv je tudi predsedovanje Svetu guvernerjev mednarodne agencije za jedrsko varnost, ki ga je Slovenija začela septembra lanskega leta. Tudi tukaj je pač Slovenija kot predsedujoča podedovala nekaj manj prijetnih problematik, nekaterih podobnih kot v OVSE, recimo proračunsko; pa tudi izzive, ki so globalnega pomena in kjer je pač potrebno sodelovati pri iskanju globalnih odgovorov nanje.

Tako pri predsedovanju te nazadnje omenjene organizacije kot tudi v času slovenskega predsedovanja Evropski uniji Evropa, in s tem tudi Slovenija, pri soočanju z globalnimi problemi ne bo mogla mimo naravnega zavezništva med Evropo in ZDA. Evropo in ZDA povezujejo številna skupna civilizacijska izročila. Tukaj so tudi razlike. Ni toliko problem, ko gre za to sodelovanje v teh razlikah. Bistveno večji problem je to, da mnogokrat na teh točkah Evropa ni sposobna oblikovati znotraj sebe jasnega stališča in iz tega vidika je potem to sodelovanje velikokrat obremenjeno z odgovori na številne globalne izzive, do katerih se ne pride v realnem času. Torej morda to zglada paradoksalno, ampak pot do krepitve odnosov med Evropo in ZDA vodi najprej preko sposobnosti Evropske unije, da se poenoti okrog številnih vprašanj. Pa tudi če bo to poenotenje na stališču, ki bo različno od stališča ZDA, ker potem ko stališče imaš, ga lahko zbližuješ, se lahko usklajuješ, če pa imaš različna stališča, potem so nadaljnji koraki v tem procesu težki ali pa celo nemogoči.

Tudi pri urejanju odnosov z Rusko federacijo je neenotnost v Evropski uniji določen problem. Deloma je to pač popolnoma samoumevno zaradi zgodovine, ki je tukaj ne bi pogrevali, še posebej za nekatere nove članice Evropske unije so ti odnosi zelo občutljivi. Vendar pa to ne bi smelo ovirati pragmatičnega strateškega sodelovanja. Slovenija ima tukaj srečo, da naše sodelovanje ali pa odnosi s to zgodovino niso obremenjeni ali pa niso obremenjeni do te mere, da bi to lahko oviralo sodelovanje. Mislim, da smo ga v zadnjem času dvignili na višjo raven. Strateško gledano je popolnoma jasno, da je partnerstvo med Evropsko unijo in Rusijo neizbežno. Samo v primeru dobrega sodelovanja, strateškega partnerstva lahko oboji računamo na znaten gospodarski razvoj. Evropa potrebuje ruske energetske vire, Ruska federacija potrebuje evropske trge. Tukaj gre za vzajemnost interesov in politika bi morala iti naprej bolj s tem dejstvom pred očmi. V zadnjem letu smo nekoliko prenovili Forum slovanskih kultur, ki je pomemben dejavnik pri našem cilju, da se okrepi sodelovanje, vsaj ko gre za Slovenijo in Rusko federacijo na

bilateralni ravni. Morda si delamo preveč iluzij, ampak jaz vseeno mislim, da lahko tudi nasploh v času slovenskega predsedovanja to strateško partnerstvo Evropska unija-Ruska federacija potisnemo vsaj za kakšen korak naprej.

Okrepljena mednarodna dejavnost slovenske države zahteva seveda tudi več usklajevanja med različnimi akterji zunanje politike v Sloveniji. Iz tega vidika smo v lanskem letu tudi formalizirali bolj enotno delovanje. Decembra lani je za leto 2007 vlada sprejela program mednarodnih aktivnosti, ki je precej ambiciozen, najbrž daleč najbolj ambiciozen doslej. Verjamem, da bo služil tudi boljši orientaciji v pripravah na realizacijo. Sam uspeh je v veliki meri odvisen od kvalitete teh priprav in iz tega vidika se mi zdi, da ta administrativni napor, če temu lahko tako rečem, daje rezultate.

Če zaključim na kratko; leto 2007 predstavlja nadaljnje pozicioniranje Slovenije v svetu in tudi v Evropski uniji in NATO, seveda z poudarkom v pripravah na predsedovanje Evropski uniji. To je daleč največji izziv za Slovenijo od osamosvojitve naprej. Druga takšna velika naloga slovenske diplomacije v letu 2007 bo odpiranje vrat slovenskemu gospodarstvu; in tretja, še naprej servis našim državljanom in tudi Slovencem v zamejstvu in po svetu - glede na to, da je to ne samo naša ustavna obveznost, ampak gre za naš skupen nacionalni interes.

Britansko diplomat in pisatelj Harold Nicolson, ki je veliko pisal v diplomatih, je v svoji standardni knjigi o diplomaciji že leta 1939 navedel neke idealne lastnosti, ki naj bi jih imeli vsi diplomati. Zapisal je, da so to zanesljivost, vestnost, umirjenost, potrpežljivost, skromnost in lojalnost. Ko je ta knjiga izšla, je bilo veliko polemik o tem, zakaj je naštel samo te lastnosti. Očitali so mu, da je pozabil naštet informiranost, znanje, bistrornost, preudarnost, gostoljubnost, delavnost in taktnost. On pa je vse te očitke na kratko zavrnil z argumentom, da so te lastnosti same po sebi umevne, in da brez teh lastnosti nihče ne bi mogel postati diplomat. Mislim, da je to razmišljanje še zelo aktualno. Verjamem, da v slovenski diplomaciji naštete in nenaštete vrline imate, ter da bomo to skupaj dokazali v letu 2007, ki bo izjemnega pomena glede na izziv, ki Slovenijo čaka v prihodnjih dveh letih. Hvala lepa.«